

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 31.

31. julija.

30.

sa lehadla
wobawina.

Lětnik 2.

1892.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy kobotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a su tam dostacź sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

7. njedzela po śwj. Trojicy.

Ies. 54, 10: „Sterje budźa hory so hnucź a hórki so swróczecź; ale moja hnada njedyrbi wot tebe so wrózcicź, a tón klub mojeho męra njebudźe so wot tebe prjecź hnucź; praji tón Anjes, twój šmilny Bóh.“

Hdyž wječor šwojej woczy horje k jašnemu njeju posběhnješ, wuhladaš tam šylu so błysczatyh hwěsdow a saczuješ něšto wot teho, ščož je psalmistu šapšimnyło, hdyž wón špěwa: „Njebješa wupowjedaju Božu cześ a twjerdźišna pschpowjeda skutk jeho rukow“. Jena hwěsda pak je jašniša hacź druha a so šda, kaž bychu něotre naschej semi bližšce byle.

Šwjate pišmo je tež tajke njebo s jašnymi błysczatyhmi hwěsdami. Te hwěsdy su te klubjenja Bože a hdyž wošebje w nozach šwojego žiwjenja šwojej woczy k nim posběhnješ, tebi wutroba poskatuje w džakownym wopomnjenju njefónčnej šwilnosće nascheho Boha, kiž je tajku poknosć šwětla šwojeje hnady na nasche žiwjenje wulał. Ale tu je tež tak, so je nam jena hwěsda bližšca hacź druha. Jene klubjenje je wjetšce hacź druhe. Ššes něotre móžesh prawje hluboko do Božeje šmilneje a dobročiwneje wutroby pohladacź. Tajke klubjenje je tež nasche šłowo Ies. 54, 10. To je jene najjašnišich hwěsdow na hnadnym njeju Božim. A ščo to šłowo praji? Hory budźa so hnucź. Pomyšl šebi, ščo dha je twjerdšce hacź hory! Na semi niczo njeje, ščož by twjerdšce bylo. Hórki budźa so swróczecź. To štyšne wołanje bjesbóžnych na dnju šudzenja: Hory, padajće na

naš, hórki pschikrywajće naš! njebudźe podarmo. Wšchemu, tež temu najtwjertšchemu, je kónž postajeny. Duby ššes scizjano, nješny ty to tež hižo w twojim žiwjenju našonik, so te hory, na kotrejž so ty špuszczesce, te hórki, na kotrychž so ty wješelesce, su so hnule a swróczale, dokelž běchu sachodne? Njedopomniš so na lubošć a pscheczestwo, w kotrymž ty dołho šbože a radosć šwojego žiwjenja namaka? A hlaj, czaš pschindze, hdžež bě wščitko nimo. O tak šjebany je tón cžlowjek, kiž so na šemšce, na kubla a cžlowjekow, pokladny a wješela špuszczca. A hdyž bychu tež twjerdze štejale, wone maja tola šwój kónž. A hdy bychu tebi dołho wostałe, we wumrjeczu tebe wopuschca a tebi niczo wjazny pomhacź njemóža.

Jenož jene woštanje: moja hnada njedyrbi wot tebe so wrózcicź a tón klub mojeho męra njebudźe so wot tebe prjecź hnucź. Tón klub teho męra, kiž je w Šhrystušu s nami šczinjeny, woštanje wěcznje. To je tón klub, so je nam tón Anjes šwój męr dał, so je naš šwoje džěczi wušwolik, kotrymž wón hrěchi wodawa, kiž wón w šwojej šmilnosći psches žiwjenje pschewodža a w šwojej wěcznej šwěrnosći šbóžnych cžini. Tón klub njemóže a njebudźe so hnucź. Ty móžesh so šabkudzić a tón klub łamacź — wón woštanje šwěrnny a ty woštanješ, hacź runješ by njepošlušny był twojemu Anjesej, tola Bože džěczo.

A teho dla tež jeho hnada so wot tebe njewróczi. Tón Anjes sa tobu łhodzi w njepróžniwej šczěrpliwosći tu na hrěšnych puczach twojeho žiwjenja a cze pyta psches hlóš twojeho šwědomnja abo psches wodzenja a doma-

pytania. Njech tebi tež na semskim pobrachuje, jeho hnada tebi wostanje. Wona tebi pschezo s nowa Jesom Ahrysta dla hrěchi wodawa. Wona tebi w srudobje twoje bylsh swotrěwa a wona je pschi tebi w smjerczi, hdyž dyrbišch wscho semske wopuščezicž, hdyž žana pscheczelska ruka tebe njedzerži a tebe psches čžemny dołh domjedže; wona wot tebe so njewróczi. A njebestim wrotam tebe donješe a do jeho měra tebe sawjedže. Njeje to lubosna hwěsda, kotraž nam šwěczi! Kač sbožni smy, so móžemy w tajkim rjanym šwětle khodžicž! Ty njemóžesh ženje so nješbožowny čžucz, hdyž to słowo w wutrobje nješesh. A pschi tym je to jenož jena hwěsda. Wón, tón smilny Bóh, kiž tač psches profetu rěczi, je hiščezje wjele drugeho prajit, w kotrymž je hiščezje wjazy lubosče a smilnosče. To je jenož pruha, kiž s jeho šwětku wot jeho tróna k nam so šwěczi. Kažte sbože, so my s Anjesoweho rta wěmy, so junu nascheho Anjesa šameho w jeho hnadže wohladamy!

Pod kněhom sakhowanu.

(Pofrocžowanje.)

Marczin bě tši lěta w tymle domje. Woni jeho wschitzy šwěru pytachu, wothladowachu jeho na čžele a na duschi, wón pač jim šwěru a njespróžny wotkach na jich roli a na šahrodže džekasche, s tymi ludžimi šobu njedželu šwjeczěsche a tež wschón nutrny šobu na to pošluchasche, hdyž jim Domasch wschēm se šwojeje wulkeje biblije se šlēbornymi rōžkami něšto čžitasche. Tši lěta běchu so jemu pola tyhle ludži minyše, duž šebi Marczin Domaschomu Rahelu sa žonu wša. Domasch kupi Marczinej a jeho žonje duschnu žiwnosč, kotraž trochu bóle k pošnju ležesche, — tam bě hewak wscho jara rjane a krašne, ale s khwillemi tam šta khorosč ludži nadpadže. Žako Domasch Cooper da młodymaj mandželskimaj wot šo na prjeczi čžahnyč, počža wón, kiž hewak jeno porědko šłowczko wupraji, — takle rěczecž:

Nětkle mi wobaj čžintaj, so by waju wobeju Boža dobrota tež do praweje pokuty domjedka. Tele šłowa běchu kaž podpšimo sa to druge wotdželenje w knižy, w kotrejž bě wo Marczinowym žiwjenju rěcz. —

Luba miła Rahela bě šapšaknyła, jako bě jimaž nan s tymle šłowom šwoje „božnje“ wuprajit; Marczin pač njebe w šwojej wutrobje ničžo wupytnył, jako bě jemu nan tele šłowa wuprajit.

Bohu, lubemu Anjesej pač so ženje njewostudži na čžłowjekow čžakacž. Wón bě Marczinej wjele dobrych a šbožownych lět wobradžil. Marczin mějesche duschnu, pěnu, lubosnu žonku a s nej dwě lubej šłotej džěczi. Tej starschej rěčachu Salomeja, młódschej Šanka. Bóda pač Marczinej jeho kublo a žiwnosč bóle a bóle roščesche. Boža dobrota budžišche jeho jara derje móhka do praweho pokutneho žiwjenja domjedč. Ale kaž bě Marczin na šwój semski wótžny dom a na šwoju macž do čžista pošabyl, tač bě tež na šwój horny wótžny dom a na šwojeho njebesteho Wótža šabyl.

A hdyž šebi nětkle tónle šamotny muž šedžo pod bosowym kerkom na to pomyšli, kažte bě mět šbožowne lěta s tej šwojej lubej mandželskej, kotraž bě jeho tehdy pschezo wscha šwěstotata s pola do domu witala, hdyž so wón wokoło wječora šašo domoj wróczi, abo hdyž šebi na šwojej lubosnej džowczicžy pomyšli, kač běšchtej so jemu wěcznje na wobej ruzy špowišchalej a jeho jena sa prawu a druha sa lěwu ruku wjedłoj; a hdyž šebi na šwoju s winowym liščom wobrosčžemu šhlódnizu pomyšli, na kotrejž te rjane fitki wišachu a šwajachu — a kažy běchu tam hewak pschezo hromadže wječerželi — haj, tehdy so jemu šašo žyke hješwoczžo wujasni a jemu bě, kaž była jemu s jeho woczow jasna pruha wušthadžaka.

Ale dokelž bě była nad nim Boža dobrota wscha podarmo, duž bě nětkle Bóh pschischoł nad nim šwój šud džeržecž, a wo tymle šud že powjedasche jemu pošledni džěl w jeho knižy.

Wón bě něhdy tužny horžy čžas w lěczu. Šreni majš bě dom šthowanu, a pola běchu tajke plózne a wjedro jim tajke hojesche, so móžesche Marczin pschezo sa lěto šwój dwoji plód wuznjecž. Šašo běchu tu žně. Ale tón žnjenz, kiž „šmjercž“ rěka, tón bě tu ludžom tež se šwojej košu do jich domow pschischoł a ludži w jich domach wotežnjač, kaž byli woni pózne štwjelža.

Žako ras Dubež Marczin s pola dom pschindže, pschiběža jemu jich čžorna murowa Dido — jich škluzobna džowka — napscheczžo a počža hižo našdala se šwojimaj rušomaj machotacž a wołacž: „Bójče, jeno pójče, knježe! pójče rucze, knjeni je nam šthorika, o wona je jara khora!“

Haj, šmjercž bě Rahelu šhrabnyła. Marczin tam žolu nōž pschi jejnym kožu šedžesche a dyrbesche škluschecž, kažte wona wscha šabłudžena rěczesche, a hubu mějesche wschu žahlu. Na ranje bě Marczin šam dele na semju padnył. Štara čžorna murowa bě lutka šama wot wschitkich jich škluzobnych w domje šawostaka, wschitzy drusy běchu jim do wschěch rōžkow roščekali.

Nětkle bě so Marczin šam tež dyrbjal lehnycž a wón hiščezje wjele bóle šthori, hacž jeho žona Rahela, a wón bě husto kaž wschón šabłudženy rěczak. Tajkile bě tam wón wjele dnjom a nozow poležal! Žako šašo k šebi pschindže, njewuhlada wón nikoho, hacž tutu štara murowu; hewak bě w jeho domje wscho woczichko, so tam niž ničtō ani njepšny. S wopředka bě wón tajki šlabny, so njemóžesche niž šłowczka wurjež. Šrenje jeho šłowo bě: Rahela! Ale murowa Dido na to s šłowu šatschafny a jemu niž šłowczka na to njewotmolwi. Žako móžesche Marczin šašo někač štanecž, nastaji so, a čžyšche so po ščžěhnach dale mašajo a so dale šcmjatajo do wschěch štwow hičž kuš nutš kufnyč, ale tam bě wschudže wscho prošne. Murowa bě runje do šahrody džekla po něšto šadu. Duž teho wboheho šamotneho muža na jene dobo w jeho wutrobje hroša šapopadže a wón počža wołacž: „Božo! mój Božo! duž šym tu nětkle lutki šam šawostak! Wschitzy, wschitzy šu mi wšaczi. Rahela je mi wobej naju džěczi ja šobu wšaka!“ Hacž do šhlódnizy bě so někač domleč. Tam nětkle na semju padže. Dido namaka tam šwojeho knjesa s woczomaj na semi ležo a dyrbesche jeho s nowa šašo do jeho koža donjesč. Wón drje bě khwilu wotthorik, ale jeho khorosčž bě so šašo wrócziła a jeho šašo šapopadnyła; duž tam nětko kaž mormy ležesche, dych jemu čžezko džěsche. Nutškach pač so jemu nětkle počža w duschi wscho šibacž a jemu bě, kaž byl s woczomaj to a tame, abo teho a tameho psched šobu wuhladač, tež bě jemu husto, kaž byl tón a tamy s nim s šłošom porěczak. Wschitko tole njeje wón nihdy ženje wjazy móhl pošabycž.

Tež bě jemu kōždžicžki džěč, kaž była k njemu jeho macž pschisstupila a to na prjed wscha pomaklu, a kaž była so s nēcžeho młohojteho wušbēhnyła, — kaž była potom bliže a bliže k njemu pschisčeka, hacž jemu potom njebyła pschi kožu štała a wscha ščžerpliwa a lubosčžywa s woczomaj na njeho hladała.

Kažtej mějesche wona tola ruzy šmorschženej a šesthjnenej, a kažte so jej hórke bylsh s jejneju woczow ronjachu. Tajkale so jemu džěč wote dnja jeho macž psched woczzi wustupi a pschezo jemu bě, kaž byl jemu něchtō rjekł: „Šlej, jenicžka tale ma čže lubo, a ta tebe hiščezje ženje njeje šabyla“. Było jemu hdy, kaž była so jeho macž k jeho kožu wustupila, była wona jemu s mjelcža do hlucha šaschepnyła: „Tónle šwět, kažkiž maš tu psched woczomaj, tón čži junu wschón šandže“.

Wjele šłow krocž bě wona tele šłowa temu šhoremu do wušchow wušchepkala, so mějesche je wón na wschēm pošledku šyte, ale na wschēm kōžnu bě jemu było, kaž byl jemu něchtō s kōncžithym nožom w ražowazej ranje wokoło jěšdžil. Šotom bě šašo wóššje s šłošom šawołač, a ta štara murowa bě jemu šašo jeho čžolo s nēcžim šhlódnym womacžaka a jeho palatu hubu s nēkačkej brēcžku wušhlódnika. Takle bě jemu tež tónle čžas čžezkeho čžerpjenja šaschoł. Marczin bu po tym wschón hinašchi. Šrijedy by byl rjanu, šylny muž w šwojich najlěpschich lětach, — nětkle bě kaž wschón poraženy, jeho čžorne wloški běchu jemu wschē ščžerike a woblēdnyle.

Žeho mōž so pomaklu šašo wróczi, duž móžesche šašo khwilu wokoło pošhodžicž, so šašo s ruku nēcžeho pschimacž, ale w duschi bě jemu, kaž byl wschón šeswjasany, kaž byl wot čžezkeho brēmjenja wschón dele na semju podtkočženy. Kaž njemět wjazy na semi na ničim šwój džěl a kaž wschón špróžny byl wón na šwět a na ludži hladač a bě jemu wschitko „wscho jene“. Šěczjo a šyma, šyw a žně, ščženje a plód, džěč a nōž, — ščto so wón wo wscho to štarasche? Wón budžišche najradšcho wschēm ludžom, kiž jemu wo tym powjedachu, rjekł: „Šudžo, ščto so ja wo wscho to štaram!“

(Pofrocžowanje.)

Mudry muž.

Daniel Webster, wulki politikar (mudry w šarjadowanju štatnych naležnosčow) a mōžny rěcznik, běsche junu do N. pschischoł.

W hościeniu, hdźeż bydlešche, ƚo bórŝy nahladni mužojo ŝeńdzeczu, ƚo bychu jeho ŝe ŝwojim wopytom poczješcili. Woni ƚo wo wŝchelafich wężach roŝręcżowachu, woŝebje wo ŝtatnych naleźnoŝcżach. S wulkej kędźbliwoŝcżu woni na kóźde ƚłowcżko tego ƚlawneho muža poŝluchachu. Duź na dobo jedyn ŝ tych pŝchitomnych na Webster a to dźimne praŝchenje ŝtaji: „Anjeŝ Webstero, ŝmēm ƚo waŝ praŝhecź, ƚotra je ta najwaźniŝcha a najwjeŝcha myŝl była, ƚiź je hdy waŝchu wutrobu napjelniła?“ Tón muź ƚebi wēŝcze myŝleŝche, ƚo budźe waźnu myŝlicżku wo ŝtatnych naleźnoŝcżach ƚlyŝhecź.

Webster ƚo ŝ njemu wobroczi, ŝ jeho woblicza ƚo ŝwjatocźna ƚhutnoŝcź ŝwēcześche a wón dźeŝche: „Najwaźniŝcha myŝl, ƚotruź ŝym hdy mēł, je ta, ƚo wēm, ƚo mam wot wŝcheho, ŝchtoź cźinju a rēcžu, pŝched Bohom rachnowanje wotpołożicź. Ta myŝl je mi najwaźniŝcha!“

Śwētna mudroŝcź a politika bjeŝ Boh a je tola njemudroŝcź. Śchtoź prawu mudroŝcź pyta, tón pyta ƚ bojoŝcź tego Anjeŝa a cźin po tym, jemu tego źel njebudze. Bojoŝcź tego Anjeŝa wuczi wachowacź a ƚo modlicź, ƚebi ŝamemu njewēricź, ŝkemu cźełacź a po prawym pucžu ƚhodźicź. To je woprawdźita mudroŝcź, dofelź zunje hibanje ŝwjateho Duch a w ƚebi cźuje. ŝ wubudźenju njeŝmē pŝchezo jenoź ƚlucicź cźłowŝka ƚhwalba, ale ƚhwalba tego, ƚiź do potajneho hlada. ŝ ŝchto ƚebi wjaźny ƚadamy, hdyź ŝwēdczenje tego Anjeŝa naŝ pŝchewodźa a my ŝmy ƚebi tego wēdomni, ƚo pŝched nim ƚhodźimy. Senoź po tym pucžu budźe wutroba wobtwjerdźena; pŝchetoź je-li Bóh ŝa naŝ, ŝchto mōźe pŝchecźimwo nam bycź?

Njedźela a pōndźela.

Po nēmŝkim wot ƚ. D.

(Wotracźowanje.)

3. Kowarŝki.

Wola kowarja ŝ. njebē nihdy mēra ani wŝchēdny dźeń ani njedźelu.

Naŝcheho kowarŝkeho to rudźeŝche, pŝchetoź wón mējeŝche w ŝwojej wutrobje ƚadanje po Boźim ƚłowje a jara rady by ŝaŝo junkrócź w ƚemŝchach duchowny ƚhērлуŝch ƚobu wuŝpēwał. Wón pał woteńcź njemōźeŝche, to ƚo njeħodźeŝche, pŝchetoź jeho miŝchtr chźyŝche ŝe ƚelesa rady pjenjeŝy kowacź a ƚebi myŝleŝche: cźeho dla njedyrbjała mi teź njedźela ŝwōj wunoŝchł pŝchinjeŝcź?

Kowarŝki tu ŝrudobu ƚhwilu ŝe ƚobu cźiŝche wołoko noŝcheŝche; bjeŝ njedźele jemu zyłe ƚiwjenje ƚłodźeŝche ƚaź wodowa poliwoła bjeŝ ŝele. Duź ƚo ŝhrobli a dźeŝche ŝ miŝchtrej a praji: „Anjeŝ miŝchtrje, ja bjeŝ Boźeho ƚłowa dleje wobŝtacź njemōźu a hdyź ƚo njedźelu ŝprōźny dźełam, ŝym pŝcheŝ zyły tydźeń jenoź ƚaź poł cźłowjeka. Daj mi njedźelu moju ŝwobodu!“

Miŝchtr dźeŝche: „Nē, to ƚo njeħodźi; ty maŝch tych druhich dźełacźerjow pod ƚobu a dyrbiŝch na nich pŝchi dźełe ħladacź, a dam-li tebi njedźelu woteńcź, potom chźe to kōźdy a to by mi nēŝchto ŝchwarne było!“

„Ale bjeŝ Boźeho ƚłowa ja ŝawutlu“, dźeŝche kowarŝki; „ty wēŝch, miŝchtrje, lēni ja njeŝym a ŝ twojej ŝchłodźe teź njedźełam, ale ŝchtoź ƚo njeħodźi, to ƚo njeħodźi; a ŝ cźemu ŝym ŝchweŝcźijan, hdyź njedźele nimam?“

Miŝchtr na to wotmolwi: „ŝłupe rēcze! (Wón to lēpje nje-roŝymjeŝche.) Ale moje dla! ƚhodź ŝe mŝchi ƚaź huŝto chźeŝch. Senoź jene ƚebi wucźinju: hdyź je nuŝne a ludźo na dźełko cźakaja, dyrbiŝch tu teź njedźelu bycź a pomħacź.“

„Derje“, praji kowarŝki, „to chźu cźinicź“. Wón ƚo miŝchtrej podźakowa a dźeŝche ŝwōj pucź.

ŝchichodnu njedźelu ƚo ŝaŝo ŝwoju dobru draŝtu woblecze, wŝa ŝpēwarŝke a dźeŝche ŝe mŝchi. ŝajkeho rjaneho dnja, ƚajtiź tón jemu bēŝche, ŝa dołho mēł njebē; jeho bē pŝedowanje a ŝpēwanje zyłe wubudźiło, ƚo bē wjeŝeły ƚaź ptacźł pod njebjeŝkami.

Tydźeń ƚo ŝaŝo miny a hdyź ƚobota pŝchinđze, miŝchtr praji: „ŝutŝje dyrbiŝch w kowarŝni bycź, pŝchetoź je jara nuŝnje dźełacź.“

„Derje!“ dźeŝche kowarŝki.

Druhu ƚobotu miŝchtr ŝaŝo praji: „ŝutŝje dyrbiŝch w kowarŝni dźełacź, pŝchetoź my mamy jara nuŝne dźełko!“

„Derje!“ wotmolwi ŝaŝo kowarŝki.

Hdyź pał miŝchtr ƚeczi kŝocź ƚobotu praji: „ŝutŝje dyrbiŝch ƚobu dźełacź“, kowarŝki ƚłowcźka njemotmolwi, woŝta domach a dźełacze.

Bórŝy pŝchinđze dźeń wupłacźenja a kōźdy doŝta ŝwoju mŝdu.

Miŝchtr kowarŝkemu pjeć toleć a nēŝchto ƚlēbornow na blido ŝadźi, ƚaź bēŝche ƚebi ŝaŝluził.

Kowarŝki dźeŝche: „To je pŝchewjele!“ a jemu wjaźny ħacź toleć ŝaŝo ŝuny.

„Cźeho dla?“ miŝchtr ƚo praŝcheŝche, „to je ŝa ŝydom dnjom“.

Ale kowarŝki jemu wotmolwi: „Nē! ŝa njedźelu ani pjenjeŝka wjaźny njebjeru, pŝchetoź njedźela tu njeje, ƚo bychmy ƚebi pjenjeŝy ŝaŝluzili a dźełam-li njedźelu, cźinju to mojemu miŝchtrej ŝ woli; pjenjeŝy pał njerodźu.“

Śchto cźinjeŝche naŝch miŝchtr? Wón ŝ wulkimaj wocźomaj na ŝwojeho kowarŝkeho ħladacze. — ŝ wot tego dnja woŝta jeho kowarŝnja kōźdu njedźelu ŝamŝnena a ƚadny ħamor njebē wjaźny ƚlyŝhecź.

To pomjedancźko je mi nēchto pomjedacź, ƚotruź bē jo ŝam ŝ kowarjoweho rta ƚlyŝchał. S njeħo je nawuŝnycź: ŝaź ŝchto ŝchto cźini, tał dźe a ŝchtoź chźe ŝe mŝchi ħicź, teź pucź namaka. ŝ hdyź bychu wŝchitzy kowarŝzy abo teź druŝy, ƚiź pola ŝwojich miŝchtrów dźełaja, tajzy byli, ƚaź naŝch kowarŝki, drje nēłotry miŝchtr w naŝchim wōtźnym kraju ƚebi na to myŝlił njeby, Bohu lubemu Anjeŝej ƚeczu ƚaŝnju ŝ katechizma kradnycź.

To pał praju: Hdyź chźe ŝchto njedźelu ŝ temu nałōźowacź, ju wotŝwjećowacź a pŝchecźinicź w ŝwētnych ƚadoŝcżach, ƚaź ƚo to w naŝchim cźaŝu woŝebje wot młodeho luda ŝtawa — dħa wŝchaf by ŝkōncźnje ħiŝchcze lēpje cźinił, hdy by w kowarŝni ŝtejał a dźełacź; ŝa tajkich teź njeje to pomjedancźko wo kowarŝkim ŝpiŝane.

4. Ruŝki wŝchł.

ŝako bē w lēcze 1815 Paříŝ druhi kŝocź wot njeŝchecźela wobŝadźeny a dobycźerŝte wōjŝka domoj cźehnjeczu, — pomjeda dobru pŝcheczel — pŝchinđze ruŝki wŝchł ŝe mni do kwarłera. Wón bēŝche pŝcheczelny, luboŝcźimy muź, ƚiź mējeŝche wjele rjadow, ale tón najrjenŝchi rjad bēŝchtej tola jeho ŝwērnej woczi, ƚotrejź bēŝche jemu Bóh luby Anjeŝ w njebjeŝchach ŝ ħnadny dał. ŝ ŝ tymaj wocźomaj wón wjaźny rēczeŝche ħacź ŝ rłom a teź wjele ŝroŝymliwiŝcho, pŝchetoź nēmŝki wón jara mało mōźeŝche. Hdyź bēchmy druhi dźeń powobjedowali a ƚhwilu wotpocźnyli, mje ŝ ƚebi do ŝwojeje iŝtwy ŝawoła. Wón ŝwoju ŝchinu wocźini a pŝchinjeŝe mały ƚaŝchcził. W nim leźeŝche kniha do mōdreho ŝomota ŝwjaŝana, tu knihu wocźinwiŝchi dźeŝche wón a praji: „To je biblija, — w njej kōźdy dźeń cźitam!“ ŝa do njeje pohladnych; bēŝche to ruŝka biblija. Wón chźyŝche ŝo mnu wo tym rēczeć, ale wón nēmŝke ƚłowa njenamaka; jenoź na jeho wocźomaj ŝpōŝnach, ŝo chźyŝche wo kŝaŝnoŝczi a troŝchcze ewangelija rēczeć. Wjecźor ŝaŝo ħromadźe ƚedźachmoj a dofelź je ħudźba rēcź, ƚotruź Ruŝka a Nēmz a kōźdy ŝroŝymi, ƚo ŝa ƚlawēr ŝydnnych a jemu ħrajach, ŝchtoź mi runje do myŝlow pŝchinđze. Wŝchł ƚhwilu poŝluchacze, na to praji: „Ĥraj tał, ƚaź ludźo cźinja, hdyź ƚo ŝ Bohu modla w zyŝtwi!“ ŝa ŝroŝymich, ŝo chźe ħoral ƚlyŝhecź, a duź jemu ħoral ħrajach. Wŝchł ŝtany, dźeŝche do pōdłanŝeje iŝtwy, wotŝtaji durje powocźinjene, ŝo mōħł wŝchitko ƚlyŝhecź a ja dale ħrajach. Hdyź bēch doħrał a wŝchitko cźiŝche woŝta, do pōdłanŝeje iŝtwy pohladnych — a ħlaj, tam leźeŝche tón ŝtary muź na kolenomaj, mējeŝche ruzy ŝtyħnjenej a ƚo nutrnje modleŝche. — ŝa ƚo wrōcźich a ŝaŝpēwach ƚhērлуŝch:

Ach! woŝtań pŝchi naŝ ŝ ħnadu,

Ĥlaj, ŝwēta wjecźor je,

So njeŝchindźemy ŝ padu

ŝcheŝ cźerta leŝnoŝcze.

Hdyź bēch tón ƚhērлуŝch wuŝpēwał, wŝchł ŝaŝtupi. „Śso dźakuju!“ dźeŝche, padny mi wołoko ŝchije, ƚoŝcheŝche mje a praji: „ŝeŝuŝ Ĥhryŝtuŝ ŝ tobu!“ ŝ mi ŝaŝo ruku ŝchafēŝche a praji: „Bóh ƚohnuj!“

Włōj ƚebi dobru nōź prajachmoj, ale dołho trajeŝche, pŝjedy ħacź wuŝnych, dofelź mi bē, ƚaź bych nēŝchto wo potajnej kŝaŝnoŝczi Boźeho kŝaleŝtwa widźał. To bēŝche njedźela na wŝchēdny dnju!

23. pŝalm.

23. pŝalm, jedyn ŝ najluboŝniŝchich a najwoŝchewjaźnyŝchich pŝalmow. Śchto by ty prajił, hdyź by Bóh pucźowarja wupōŝłał, ƚiź by pŝcheŝ ŝwēt ƚhodźił rjany ŝpēw ŝpēwajo, ƚiź kōźdemu, ƚiź jón ƚlyŝchi, jeho ŝrudobu ŝaħycź dawa? Hdyź by tón ŝpēwazy jandźel pŝche wŝchē kraje cźaħnył a by w rēczi kōźdeho luda ŝwōj ŝpēw ŝanoŝchujō kōźdu ŝrudobu ŝmērował.

23. psalm je tajki jandžel. Bóh je jeho wupóšťał, w kóždej rěczi rěczecž. Wón je wjazy srudoby a staroscžow směrował, hacž wšchitžy mudri šwěta. Wón je wjazy štych myšlow, wjazy cžemnych dwělomanjow, wjazy palaznych staroscžow sahnał, hacž je pělta pschi morju. Wón je šhudnych trošchtował. Wón je srudnym šhrobłoscž dał. Wón je balsam do wutrobow šhorych, wudowow a šhrotow wulał. Wrežazy wojazy šu lóžo wumrjeli, hdyž tón psalm šašłhšachachu; wón je jathch w jastwje wopytował. Wón je šawostajenych trošchtował, kofsiž žarowachu, niž teho dla, šo bē luby wot nich šchoł, ale teho dla, šo hišcže s nim šobu njemóžachu. A hišcže jeho škutkowanje došonjane njeje. Špěwajo wón pónđže k waschim džěcžom a k džěcžom waschich džěcži psches wšch narody a ludy. A prjedy šo njewrócži, doniž cžas njeje wotběžany. Šotom wón k temu šnjesej wrócžo polecži, š wotkal je pschishoł, a budže dale klicžecž w njebjeskich šynkach, kotrež budža šyncžecž do wěcžnosčje. Luby cžitarjo, wšmi šwoju bibliju do ruki — ty tež tajkeho jandžela trjebaš ša twoju srudnu wutrobu — pschecžitaj šebi tón 23. psalm a wofšchew šo na tych lubošnych, wofšchewjaznych šynkach Wótžoweje luboscže, kiž cže woła k czerstwej wodže a cžini to š nutrnej wutrobu, štykni šebi šwojeje ruzy wysče šwojeje wotewrjeneje biblije teho šnjese w wěrje pytajo — a Bóh budže cži wotmolwjenje dacž do twojeje wutrobny a ty budžesh k wofšchewjenju šwojeje dušche a k směrowanju šwojeho šwědomnja tu wěstoscž w šebi šacžucž: Tón šnjese je wopraniđže mój pastyr, na ničim ja nusu njesmēju.

1 Štor. 13.

„Ša hižo budu jo wobšnježicž“, šekera džěsche a se žałostnymi rubnjenjemi wona do želeša pjerješche, ale š kóždym rubnjenjom bu jejna wótrosčž mjenišča a wona tupišča, doniž škónčžnje pschestacž njedyrbješche. —

„Bój, pschepodaj mi to džěko“, piša rjetny, a bjes pschestacža wona tam a šem džělasche na tym želesu se šwojimi móžnymi šubami, hacž bēchu te šame žyle škónžowane.

„Ša! ha!“ hamor praji, ja hižo wjedžach, šo šo wamaj to njeporadži, ale nětko hladajtej, ja čžu wamaj pokafacž, kaš šo to cžini! Tola pschi přenim wótrym prašnjenju jemu hlowa wotlecža a želešo wosta kaš prjedy.

„Šsmēm šnano ja špytacž?“ maše mjehke plómješcho džěsche. Wšchitžy na pschemo to plómješcho wufšmēchowachu, wono paš to želešo žunje wobjima a jo džeržješche doniž pod jeho šamóžnosčžu njebē žyle rošesčfrijene. —

Šsu tajke wutrobny, na kotrež najrošhorjenišchi hněw žaneho šacžišcžža njecžini a kotrež šo ani wot šašakkeho pschescžehanja ani wot najhórscheje hordoscže hnucž njedadža, ale temu wšchemu šo pschecžiwja, šo te šle šutki na jich šamšne hlowy wrócžo padaju. Šena móž paš je šhynišča dylš tamne wšchitke, a š cžezka je hdyž jena tajka twjerda wutroba, šo móhła wobštajnej a trajnej luboscži napschecžiwjo štacž. —M—

Šchto cžita twoje džěcžo.

W jennych šhlamiach w škólnje bēsche psched nětotrymi lětami wobraš na pschedani š tym napišmom: „Šubjena kniha“. Młoda hołža ša blidom šedži a žadoscžiwja w knihach cžita, kaš by je najradšcho póžrjela. Šadny njeje cžert šteji, kiž jej šmēškotajo psches ramjo hlada a šebi wješkeły ruzy rybuje, kaš šo by šo na šwoje dohycže wješeliš.

Tón wobraš je šhutny a šo bliže wukładowacž njetrjeba. Šaš wjele milionow njeshmjertnych cžłowškich dušchow šo psches hubjene knihe šajědojčži. W naschim cžasju wšchaf šo najnjehor- nišche wězy pišaja, cžišcžža a moluja. Šrěch a šawjedjenje taš na cžłowjeka w potajnym škutkujetej. Wny nanojo, maczerje, mišchtrjo, budžče šebi šwojeje wyšokēje pschibšluchnosčje, šwojeho šwjataho powołanja wědomni, šo njeby tajki jěd młode dušche pschecžrał a šbože, njewinu a mēr štašyl.

Planowy pschikład.

šnjese D. mēšesche wjele džělacž w šwojim powołanju, šo šo na domjazej Božej šlužbje njewobdžělesche, kotruž by jeho mandželšta š džěcžimi šama mēla. Šas šo najmjenschi, ššilětny hólž wobarašche, šo šobu modlicž a šhutnje praji: „Nē, macže, ja šo wjazy modlicž njetrjebam, pschetož ja šym bóršy šnjese.“

Macž džěsche: „Ale cži knjesojšo šo tež modla, hdyž šu dobri knjesojšo!“ Ša to hólčž praji: „Šan je dobry a šo tola ženje njemodli.“ — Wjeczor, hdyž bēchu džěcži do šoža a šo wobaj mandželštaj šamaj rošrěcžowasčtaj, žona šwojemu mužej powjedasche šhntowe wuprajenje: „Šan šo ženje njemodli!“ Tón muž šo nastroža a šhlyš jemu po lizomaj dele bēžachu, wón bēsche wšchón pschewšaty wot tych šłowow. Šot teho dnja paš bēsche štajnje pschi domjazej Božej šlužbje pódla, hdyž tež mēšesche wjele wobštaracž.

Wyšoki šhěrlušch Šalomonowy w šerbškich šhěrlušchach.

12.

Štaw 2, 8—9.

Šłóš cžej klicž mi do wucha!
Bē to rěcž mojom' pschecžela.
Mi wutroba taš wješ'le bucha
A žedžiwje na šynki šlucha,
Šdyž hišcže klicža našdala.

Šaj ty šy, kiž šo pschibližuje!
D wospjetuj, šchtož rěcžal šy!
Mi wutroba šo šatschafuje
A wšchitke šony rošpuschcžuje:
Šchto dyrbju šnježe? Šchto čžesh ty?

Wón pschindže! D kaš šwješelena
Šoh' moja dušcha powita!
Bēch lědom woczš wotewriša,
Ššym wobej šašo šacžinika,
Taš se wšchěch horow šašwita.

Šaž šorna hona pschebēhuje
A jelen, š wětrom na pschemo,
Ššo ke mni bēžo pokhwatuje
Mój pschecžel, a mi wotmolwuje
Šaj prjedy hacž mam šłowcžicžko.

Mje prjedy, hacž šej myšlu, widži,
Mi pomoz šcžele š našdala.
Wot ranja, hacž šo škónčžko niži
A šašo, hacž šo ranje bliži,
Wón na mnje šwěru šedžbu ma.

Še druhdy woczomaj šo ššhomał,
Dha je mje tola potajnje
Mój šwěrnny pastyr šašitował,
Mje kóžde ranje potrosčtował,
Šdyž šo mi w nozy ššškasche.

Wón bliško pschi mni bēcž šej žada,
Pschi hēcže šteji žedžiwje,
A š šradžu psches wofšješcho hlada.
D kaška njepšcheměrna hnada,
Šo taš šo wo mnje próžuje.

Bój, pschecželo, šym wozucžika,
Tvoj šłóš mi dušchu posbēha!
Wyč rady tebi wotmolwita,
Šdy byč cže poknje šrosumika:
Šraji, šchto čžesh, šo byč cžinika?

„Šomhaj Bóh“ je wot nětka niž jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchěch pschedawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacž. Ša šchtwórcž lěta placži wón 40 np., jenotliwe cžišla šo po 4 np. pschedawaju.